

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Frumentum venditum, & consignatum hyeme ad pretium mensis Maij, n.
9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

& 12.) ut verè servaturus, & venditurus esses; ut expensæ, & pericula deducantur, ut emptor admoneatur.

m. Mol. d. 355. & patet ex c. in civitate, & c. naviganti. de usuris.
Frumentum venditum, & consignatum hieme ad pretium mensis Maij.

9. Ex dictis, præsertim ex hoc secundò capite damni emergentis, lucrique cessantis, solves illud commune Siculis in frumentorum negotiatione, alijs in aliarum mercium genere: mercator enim vendit, consignatque colonò centum v. g. mensuras frumenti, nunc mense Ianuarij, & id pretio, quod currit mense Maij, quo tempore solet, propter distantiam à præcedente messe, maior esse frumenti penuria, adeoque majus & pretium; justène id fieri putandum est? Solves, inquam, asserendo, omnino fieri injustè, si absolute loquamur, quia rei pretium justum est illud, quod currit, quando rem venditam consignas; tunc enim transfertur dominium. Qua ergo ratione eligis alium mensẽ, & hunc Maij, quo pretium carius esse consuevit?

10. At verò, dic, justè fieri posse, quando eas mensuras verè mercator servaturus esset, ac verè illo pretio venditurus, & nihilominus in gratiam coloni, vel cujuscumque id totum scientis, vendat: immò tunc, quia frumentum (ut solet) crevisset in horreo mercatoris, hoc incrementum (deductis expensis) à colono sibi solvi, petere mercator justè poterit; ratio est, quia tunc cessat mercatori lucrũ &c. Pretium autem, si tradatur mense Ianuarij, si mense Maij, si ex toto, si ex parte, nihil hic interest, quia

tota vis hujus lucri fundatur in valore rei, quæ vendenda & conservanda pro illo tempore fuisset. Scio, Cajetanum docere, si solutio fiat mense Maij, licet mercator frumentum pro illo tempore non esset servaturus, & pecuniam, (quamvis eam mense Ianuario habuisset) non esset negotiaturus: scio, inquam, docere, aliquid plus tunc à mercatore posse sumi, quia complementum venditionis (ait Cajetanus) fit mense Maij. Sed non est ullo modo audiendus, quia venditio, quoad substantiam, facta fuit mense Ianuarij, & illud complementum non est aliud, nisi solutio pretij dilata, quæ est implicitum mutuum; unde si propter hanc solam dilationem aliquid plus acciperetur, ex mero mutuo acciperetur, atque adeo per usuram. lege Molinam & Lessium o.

n. Molin. d. 355. o. Lessl. c. du. 4. & 6.

11. Inquires, mense Maij varium in varijs diebus esse pretium solet; licebitne ergo huic mercatori, ratione dicti lucri cessantis, vendere mense Ianuarij, supremo pretio vulgari, currendo mense Maij? respondeo, nequaquam licere. Licebit enim vendere pretio, quod majore parte mensis vigeat: ratio est, quia mercator probabiliter eo pretio erat venditurus, quod communiter, eo mense, erat futurum. Hoc igitur pretium illi cessabit, atque adeo hoc solum exigere poterit. Adverte, si futurum esset pretium legitimum, hoc solum exigere posse, non vulgare, quia in eo casu hoc solum illi cessaret.

Quid, si tanta fuit eo anno mense Maij varietas pretij, ut non fuerit pretium ullum, quod dici posset cucurrisse

riffe per maiorem partem mensis? respondendo, sumatur tunc pretium medium; ratio est, quia supremum non est fas recipere, cum non sit certus mercator, fore se illo pretio venditurum, nec congruit recipere solum infimum, quia potuisset fortasse vendere majori pretio: sumat igitur medium, quo & suam & ementis rationem commodè satis habebit. Non inficior, posse mense Ianuarij communi consensu determinari pretium, quod curret tali die Maij, immo & tali hora, & quidem iuste, si verè tali die, & hora certo venditurus mercator esset. Sed quando id?

Pactum illud non improbo. Posito enim, quod mercator verè frumentum venditurus sit mense Maij, cum nesciat, quantum augendum tunc sit pretium, poterit convenire venditor cum emente, de aliquo certo pretio, quod prudenti iudicio tunc fortè currendo nunc determinetur: nam sic illud semper (sive deinde mense Maij crescat, sive decrescat pretium) accipere mercator poterit. Certè si sine fraude id fiat, cum sit par vendentis ementisq; periculum, non video, unde condemnare id ullus possit.

Frumentum venditum à pagare & consignare.

12. Hoc contractu utantur sæpè Siculi, quem quia sufficienter explicat, probatque Diana pp, hic ejus locum demonstrasse sufficiat.

pp Diana p. 1. tr. 7. ref. 65.

An venditor non soluto pretio ab emptore, possit percipere fructus rei à se credito vendita, quamvis ementi tradita.

13. Cajus vendit Titio fundum, vel domum aureis mille, quos Titius promittit solvere hinc ad sex, v. g. annos (interdum non designantur anni, sed donec emptor solvet pretium) interim vero tradit possessionem fundi ipsi Titio, ea lege, ut idem Titius reddat Cajo venditori annuam pensionem, v. g. quinquaginta aureorum, nempe juxta fructus, quos Cajus percipere à fundo potuisset: qui quinquaginta aurei non computantur in sortem: nam semper remanent illi mille aurei, tempore designato solvendi: idne iuste fit?

14. Si ejusmodi contractus per modum absolutæ venditionis non celebretur, sed per modum locationis, licitus sine dubio est. Modus autem locationis hic esset: *Vendo tibi fundum mille aureis à te olim solvendis, illudque possidendum trado, nunc quidem, pro locato (unde mihi peribit, quia ego sum dominus rei tibi locata) ac propterea pensionem, juxta fructus, quos deductis expensis percipissem, solvas: cum autem solveris totum fundi pretium, habeas pro vendito (unde postea tibi emptori peribit fundus, si peribit: quia postea illius eris tu dominus.)* Hic, inquam, contractus licitus est, quia est ipsamet prædij locatio: pactum enim illud, ut omnino simul mille aurei solvantur, iniquum esse non videtur: nam sicut venditor dare promittit simul totum prædium, ita & emptor

Ecc 3

totum